

Nr 292

Av herrar **Hamilton** och **Wachtmeister**, om konservatoryrkets utbildnings- och rekryteringsproblem.

I såväl allmän som enskild ägo finns i Sverige ett stort antal konst- och kulturföremål av varierande slag såsom dels tavlor, möbler och skulpturer, dels miljöer samt byggnadsinredningar såsom vägg- och takmålningar m. m., som utgöra en oersättlig del av vårt kulturarv. För att räddas åt framtiden fordra de många gånger en kontinuerlig vård och tillsyn. Det är nödvändigt att dylika konserverings- och underhållsarbeten anförtros åt väl utbildade och kunniga personer och yrkesmän.

Av större statliga konserveringsanstalter finnas sådana främst vid nationalmuseum, riksantikvarieämbetet och statens historiska museum. Den förstnämnda svarar huvudsakligen för vården av i statens ägo befintliga konstföremål, främst tavlor, men utför även i icke ringa utsträckning arbeten för enskilda. Den sistnämnda svarar i huvudsak för konservering av fynd (metall, trä, glas, keramik och sten) från arkeologiska utgrävningar o. d. men utför även uppdrag ute på fältet. Även viss teoretisk forskning bedrivs inom glas-, sten- och kalkmålningskonserveringens områden.

Riksantikvarieämbetet, slutligen, svarar bl. a. genom landsantikvarierna för kontrollen av de konserveringsarbeten, som bedrivs i landets kyrkor och på dessa inventarier. Med ämbetet sker även samråd beträffande de konserveringsarbeten som bedrivs på de av byggnadsstyrelsen förvaltade byggnadsminnesmärkena. I vissa fall äro även föreskrifterna rörande det offentliga byggnadsväsendet i detta hänseende aktuella (SFS 744/1920).

Flertalet av ovan uppräknade konserveringsarbeten utföras genom anlåtande av privatpraktiserande konservatorer. Dessa svara även i de flesta fall för arbeten, som utföras på konstföremål i enskild ägo. För närvarande är ett relativt stort antal konservatorer verksamma inom landet. Flertalet äro anslutna till den svenska sektionen av Nordiskt konservatorsförbund.

Även om en uthyggnad och förstärkning av de ovannämnda offentliga konserveringsanstalterna i ekonomiskt och personellt hänseende i och för sig är synnerligen angelägen, står det klart, att även framgent ett betydande antal högkvalificerade, privatpraktiserande konservatorer kommer att erfordras.

Emellertid äro utbildningsmöjligheterna på grund av yrkets särpräglade

karaktär och mångskiftande verksamhetsgrenar komplicerade och kostsamma. Detta har medfört att rekryteringen av yngre utövare synes allvarligt hotad. Åtgärder att undanröja detta förhållande synas av behovet påkallade.

På utbildningen av nya konservatorer ställas, med hänsyn till moderna forskningsresultat och alltmer utvecklade teknik, stränga krav. Vid sidan av direkt undervisning (närmast vid konstfackskolan eller genom kurser vid Konstakademien) kräves långvarig och mångsidig praktik vid befintliga konserveringsanstalter eller hos äldre kolleger samt dessutom i största möjliga utsträckning praktik även vid något eller några av de betydande konserveringsinstituterna i utlandet t. ex. i Italien, Tyskland, England och Belgien. En utbildning och skolning av antytt slag måste givetvis bli synnerligen kostnadskrävande, då den blivande konservatorn blott kan räkna med obetydlig inkomst under utbildningstiden. Detta är säkerligen den mest bidragande orsaken till yrkets rekryterings svårigheter.

Det är därför angeläget att närmare utreda möjligheterna att genom ett lämpligt utformat statligt stöd, förslagsvis i form av stipendier och/eller resebidrag, underlätta utbildningen för denna yrkesgrupp, vars ansvarsfulla arbete är av väsentlig betydelse för vidmakthållandet av vårt kulturarv.

Med anledning av det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning beträffande konservatoryrkets utbildnings- och rekryteringsproblem med beaktande av vad i motionen anförts.

Stockholm den 25 januari 1960

Fredrik-Adolf Hamilton

Hans Wachtmeister